

**ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра цивільного права

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЮРИДИЧНІ ФАКТИ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ**

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Освітньо-наукова програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
цивільного права
Протокол № 1 від 28 серпня 2024 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Юридичні факти в цивільному праві
Викладач (-і)	Гейнц Руслана Миколаївна, доцент, к.ю.н., завідувачка кафедри цивільного права
Контактний телефон викладача	(0342) 596130
E-mail викладача	
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/ . Під час вивчення навчальної дисципліни можуть використовуватися можливості платформ Google Classroom, Google Meet, Zoom та ін.
Консультації	Консультації проводяться на кафедрі відповідно до розкладу занять та графіку консультацій викладача, розміщеному на сайті кафедри: https://kcp.pnu.edu.ua/or-doktor-filosofii/ Консультації щодо погодження планів есе, змісту презентацій та індивідуальних науково-дослідних завдань можуть проводитися шляхом листування через електронну пошту, а також у час, попередньо погоджений здобувачем ступеня доктора філософії з викладачем он-лайн з використанням програми Google Meet.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Вивчення дисципліни передбачає розгляд актуальних теоретичних та практичних проблем правового регулювання приватноправових відносин, доктринальних підходів щодо поняття, класифікації та ролі юридичних фактів у приватному праві, їх науково-теоретичного та практичного значення.</p> <p>Юридичні факти є невід'ємною складовою (елементом) механізму правового регулювання приватноправових відносин, що супроводжують усі стадії реалізації правових норми. Завдяки наявності юридичних фактів (складів) виникають, змінюються та припиняються приватноправові відносини, а їх суб'єкти наділяються певними правами, на них покладаються суб'єктивні обов'язки. З огляду на вказане, вивчення доктринальних положень щодо системи та значення юридичних фактів (складів) у приватному праві є однією з актуальних проблем вітчизняної цивілістичної науки та практики правозастосування.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни є поглиблення системи знань щодо теоретично-методологічних підходів до правостановлення, зміни та правоприпинення приватних відносин та про юридичні факти як динамічне і складне правове явище.</p> <p><u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є набуття загальних та фахових компетентностей щодо правового регулювання приватноправових відносин та його структури; засвоєння основних наукових підходів щодо поняття, правової природи та системи юридичних фактів в приватному праві; встановлення місця та значення юридичних фактів у приватному праві, їх взаємозв'язку з приватноправовими відносинами; оволодіння правовими засобами встановлення юридичних фактів та юридичних наслідків їх настання.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p><u>Загальні компетентності:</u></p> <p>Здатність розв'язувати комплексні проблеми в сфері теоретичних та практичних проблем виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення цілісних знань та/або професійної практики;</p> <p>Здатність до абстрактного та критичного мислення у сфері досліджень проблемних питань виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин;</p>	

Здатність до розуміння предметної області питань юридичних фактів в цивільних правовідносинах та розуміння професійної діяльності за спеціальністю;

Здатність визначення нових перспективних напрямів наукових досліджень у сфері теоретичних та практичних проблем юридичних фактів в цивільних правовідносинах;

Здатність застосування методології та методики дослідницької роботи для створення нових систем утворюючих знань у сфері проблем юридичних фактів в цивільних правовідносинах;

Здатність до поєднання освіти з наукою та практикою шляхом знаходження інноваційних складових у науковій та освітянській діяльності.

Фахові компетентності:

Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері питань юридичних фактів в цивільних правовідносинах та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей;

Здатність аналізувати методологічні проблеми теорії права у сфері юридичних фактів в цивільних правовідносинах;

Здатність демонструвати знання інституційних та функціональних характеристик права, доктрини верховенства права, здатність тлумачити та застосовувати норми права, аналізувати світоглядно-методологічні підходи до пізнання державно-правових явищ;

Здатність демонструвати знання базових засад, сучасного стану, тенденцій розвитку наукових досягнень у сфері приватного права, зокрема, виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин;

Здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися впродовж життя, оцінювати рівень власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію й професійну мобільність.

Програмні результати навчання:

Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень щодо проблем юридичних фактів в цивільних правовідносинах, наукові та прикладні проблеми правової сфери державною та іноземною мовами, кваліфіковано відобразити результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях;

Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень (опитувань, спостережень тощо), наявні літературні дані у сфері досліджень юридичних фактів в цивільних правовідносинах;

Застосовувати наукові знання термінології, основні закономірності юридичного мислення та пізнання, формулювати поняття і категорії, класифікувати та узагальнювати підходи щодо природи та системи юридичних фактів в цивільних правовідносинах;

Застосовувати сучасні методи викладання у вищій школі та впроваджувати інноваційні технології у викладацькій практиці;

Розуміти загальні принципи та методи правових наук, а також методологію наукових досліджень, застосовувати їх у власних наукових дослідженнях в юридичній та у викладацькій практиках;

Розробляти пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства на основі проведеного дослідження у сфері проблем юридичних фактів в цивільних правовідносинах..

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	10
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова	
IV	081 Право	2	вибіркова	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема	кількість год.			
	лекції	заняття	сам. роб.	
Тема 1. Доктринальні підходи до визначення механізму правового регулювання цивільних відносин.	4	2	8	
Тема 2. Юридичні факти як елемент механізму правового регулювання	2	2	8	
Тема 3. Класифікація юридичних фактів в доктрині цивільного права	2	2	8	
Тема 4. Класифікація юридичних фактів за вольовим критерієм	2	2	6	
Тема 5. Правова природа правовстановлюючих юридичних фактів	2	1	6	
Тема 6. Правозмінюючі юридичні факти в теорії цивільного права	2	–	6	
Тема 7. Правова природа правоприпиняючих юридичних фактів	2	1	6	
Тема 8. Регулятивна дія правоприпинення в правовому регулюванні цивільних правовідносин	2	–	6	
Тема 9. Компенсаційна дія правоприпинення в правовому регулюванні цивільних правовідносин	2	–	6	
ЗАГ.:		20	10	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни базується на нормативних приписах, викладених в Положенні про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника, введеному в дію наказом ректора від 18 вересня 2024 року № 757 https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protseesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protseesu.pdf та визначається Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, введеним в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309. https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf			
Вимоги до письмових робіт	Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання здобувачами <u>чорирьох</u> письмових індивідуальних науково-дослідних завдань, тематика яких погоджується спільно викладачем та здобувачем: 1. Підготовка презентації за однією із тем навчальної дисципліни (не менше 15-ти слайдів). Максимальна оцінка – 25 балів. 2. Науково-дослідне завдання, що полягає в опрацюванні та критичному аналізі результатів наукових досліджень на стику предметної області навчальної дисципліни та тематики дисертаційного дослідження здобувача. Максимальна оцінка – 20 балів.			

	<p>3. Реферування наукових публікацій та узагальнений аналіз результатів наукових досліджень одного з видатних українських цивілістів. Максимальна оцінка – 15 балів.</p> <p>4. Підготовка есе за результатами аналізу наукових публікацій за однією із тем начальної дисципліни. Максимальна оцінка – 15 балів.</p> <p>Максимальний бал за письмові семестрові завдання складає – 75 балів.</p>
Семінарські заняття	<p>Завдання для семінарських занять визначені у методичному посібнику, що розміщений на сайті кафедри цивільного права. Поточний контроль знань на семінарських заняттях (вебінарах) передбачає усне опитування-співбесіду для з'ясування розуміння здобувачами відповідної теми. Результати усної відповіді здобувача оцінюються від 1 до 5 балів. Максимальний бал за семінарські заняття – 25 балів.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку і є формою оцінювання результатів навчання на завершальному етапі вивчення дисципліни. Умовою складання заліку є виконання всіх видів робіт, передбачених силабусом та відпрацювання всіх пропущених семінарських занять. Мінімальна кількість балів для отримання заліку – 50 балів.</p> <p>Якщо здобувач освіти виконав усі види робіт, передбачені силабусом та набрав за результатами семестрового (поточного) контролю не менше 50 балів, то набраний ним бал зараховується як підсумковий контроль (залік).</p>
Підсумковий контроль	<p>Залік. Проводиться, якщо здобувач освіти набрав за результатами семестрового (поточного) контролю менше 50 балів.</p> <p>Залік проводиться в усній формі та передбачає усне опитування-співбесіду зі здобувачем на предмет з'ясування опанування ним змісту навчальної дисципліни, системності набутих ним компетентностей. Заліковий білет включає 5 питань по 20 балів кожне.</p> <p>Максимальний бал за залік – 100 балів.</p>

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Планується виконання здобувачами обов'язкових декількох видів письмових робіт, про які йшлося в попередньому розділі. Усі завдання, передбачені силабусом, мають бути виконані у визначені керівником терміни, загалом, не пізніше дня проведення останнього семінарського заняття. Під час роботи над індивідуальними науково-дослідними завданнями та проектами не допустимо порушення академічної доброчесності. Лекційні заняття передбачають дискусії і обговорення проблемних питань, пов'язаних з дисертаційними дослідженнями здобувачів.

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, визначених Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>, усвідомлюючи наслідки порушення.

Реагування на порушення академічної доброчесності здійснюється відповідно до встановлених процедур https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-protsedura_8_universytet.pdf.

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі відвідають лекції і семінарські (практичні) заняття.

Відпрацювання пропущених семінарських занять є обов'язковим і проводиться під час консультацій за розкладом консультацій викладача, або у формі вебінару через корпоративну пошту. Якщо здобувач відсутній з поважної причини на семінарських заняттях, він/вона презентує виконані завдання викладачу під час консультацій. Письмові роботи направляються викладачу на електронну пошту.

Більша частина навчального часу спрямована на самостійну роботу здобувача. Практичні завдання по навчальній дисципліні обговорюються з аспірантом та корегуються для кожного аспіранта окремо у відповідності до тематики його наукового дослідження.

Неформальна освіта:

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasyliia-stefanyka.pdf

8. Рекомендована література

1. Гуйван П. Юридичні факти та цивільно-правові строки: порівняльна характеристика. Юридичний вісник. 2022. № 2. С. 30-37. URL: http://yurvisnyk.in.ua/v2_2022/4.pdf

2. Особливості здійснення суб'єктивних прав учасниками цивільних відносин: монографія / За заг. ред. В. В. Луця. К.: НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2011. 320 с

3. Правова доктрина України: у 5-ти томах / За заг. ред. Н. С. Кузнецової. Х.: Право. 2013. Т.3. Доктрина приватного права України. 760 с.

4. Коструба А. В. Юридичні факти в механізмі правоприпинення цивільних відносин: монографія. К. Ін Юре, 2014. 376 с.

5. Пленюк М. Д. Юридичні факти як підстави виникнення цивільно-правових зобов'язань (теоретичні та практичні засади). Дис. ... докт. юрид. наук: 12.00. 03 / НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України. К., 2016. 426 с.

6. Пленюк М. Д., Коструба А. В. Юридичні факти в доктрині приватного права України: монографія. К.: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2018. 288 с.

7. Спесівцев Д. Юридичні факти-стани в цивільному праві України: проблемні аспекти наукової концепції. Юридичний вісник. 2019. № 4. С. 88-94. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/21668/1/yuv.v0i4.974.pdf>

8. Чувакова Г. В. Аномальна сфера юридичних фактів. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 3. С. 64-66. URL: http://www.lsej.org.ua/3_2024/14.pdf

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в Методичному посібнику з дисципліни, який розміщений на сайті кафедри цивільного права та надається здобувачу в електронній формі до початку семестру

**Викладач: Руслана ГЕЙНЦ,
завідувачка кафедри цивільного права**